

2018-2

GESCHILLENINSTANTIE VERLOSKUNDE

Beslissing naar aanleiding van de op 6 februari 2018 binnengekomen klacht van:

A,

wonende te D,
klaagster,

tegen

praktijk B,

gevestigd te D,
verweerster.

1. De procedure

Klaagster heeft op 11 november 2017 een klacht ingediend over praktijk B bij de hiervoor aangestelde klachtenfunctionaris. Deze klacht betrof de zorgverlening door verloskundige C. De verloskundige heeft op 11 december 2017 schriftelijk gereageerd. Hierna is de klachtprocedure afgerond.

Klaagster heeft zich vervolgens op 6 februari 2018 tot de Geschilleninstantie Verloskunde gewend. Klaagster heeft in dit verband het griffiegeld betaald van € 50,-. Praktijk B is bij de Geschilleninstantie Verloskunde aangesloten. Klaagster en genoemde verloskundigenpraktijk zijn hiermee overeengekomen hun geschil bij bindend advies door de Geschilleninstantie Verloskunde (verder te noemen: de geschilleninstantie) te laten beslechten.

De geschilleninstantie heeft daartoe kennisgenomen van de volgende stukken:

- het klaagschrift met de bijlagen en een video-opname van de partus;
- het verloskundig dossier;
- de op 31 maart 2018 verzonden e-mail van verloskundige C.

De mondelinge behandeling van het geschil heeft plaatsgevonden op 4 april 2018. Partijen waren aanwezig, praktijk B vertegenwoordigd door verloskundige C. Klaagster werd vergezeld door haar partner D. Verloskundige C werd vergezeld door E.

2018-2

2. De feiten

2.1 Klaagster, geboren in 1980, bleek in maart 2017 zwanger. Vanaf 21 maart 2017 is zij onder controle gekomen van praktijk B. De uitgerekende datum van klaagster werd op 18 oktober 2017 vastgesteld.

2.2 Praktijk B is een samenwerkingsverband (maatschap) van een aantal verloskundigen. C is een van de verloskundigen.

2.3 Bij de controle op 16 augustus 2017 zijn de wensen van klaagster over de wijze van bevallen besproken met verloskundige F. Klaagster heeft aangegeven graag een *hands-off* bevalling te willen; zo min mogelijk bemoeienis en interventies van de verloskundige. Voorts is beschreven dat zij graag in bad wilde bevallen of met behulp van de baarkruk. Het geboorteplan is op 14 september 2017 ook door verloskundige C met klaagster besproken. Op 15 september 2017 is het geboorteplan op schrift gesteld en is vervolgens op 27 september 2017 nog een keer met verloskundige F besproken. Uit het verloskundig dossier volgt dat onder meer is gesproken over het beluisteren van de cortonen en de wens van de verloskundige iets vaker te luisteren dan klaagster had aangegeven.

2.4 Op x oktober 2017 raakte klaagster in partu; om 8.45 uur begonnen de weeën. Klaagster heeft vervolgens om 10.00 uur het dienstnummer van de verloskundigenpraktijk gebeld. Omdat verloskundige C die dag dienst had, heeft zij klaagster te woord gestaan. Besproken is dat klaagster opnieuw zou bellen wanneer de hulp van de verloskundige gewenst was. De partner van klaagster heeft het bad klaargezet evenals de andere benodigdheden.

2.5 Een uur later heeft de partner van klaagster opnieuw de verloskundige gebeld, omdat de contracties heviger werden. Verloskundige C bleek op dat moment al voor de deur te staan. Nadat zij is binnengelaten, is zij samen met een student verloskunde en de kraamverzorgster in een hoek van de kamer gaan zitten. Klaagster heeft na een tijd gevraagd of de verloskundige de kamer wilde verlaten, omdat klaagster meer privacy wilde.

2.6 Toen klaagster persweeën kreeg, heeft zij verloskundige C verzocht om de bevalling te begeleiden. Dit was rond 12.30 uur. De verloskundige heeft de ontsluiting gecontroleerd evenals de hartslag van de baby. Klaagster bleek op dat moment volledige ontsluiting te hebben en is terug in bad gaan zitten. Om 12.35 uur is klaagster gestart met persen.

2.7 Vanaf dit moment is de communicatie tussen klaagster en verloskundige C moeizaam verlopen en heeft de verloskundige klaagster onder meer in een half zit/lig-positie geduwd. Om 12.46 uur is het kindje, een jongen, in goede conditie geboren.

2.8 In het baringsverslag is de gang van zaken als volgt genoteerd:

"Start persen, gehurkt in bad. Caput zichtbaar, gevraagd of ze zich wil omdraaien. Wil gehurkt blijven zitten, communicatie moeizaam, ze wilde bevallen zonder actief mee te persen. Er gaan drie weeën voorbij terwijl het caput staat. Uiteindelijk drukt ze mee, moeizame schouderontwikkeling."

2018-2

Voorts zijn de volgende baringnotities gemaakt:

"12.30 Start persen, alles voor zover gaat naar wens. Mag meeduwen wat ze zelf wenst. Gaat terug in bad, wil niet dat ik de vliezen breek, dit gebeurt spontaan in bad. Caput komt vlot en goed zichtbaar. Wil gaan hurken, gevraagd of ze liever half zittend gaat ivm overzicht. Caput staat nu 3 ww en vordert niet. (anticiperen op komende schouderontwikkeling/schouderdystocie). Via [partner] gevraagd dat ze echt moet gaan persen anders gaat dit ten koste van conditie van kind. Caput wordt langzaam geboren, [cliënt] springt op en gaat op hurken waarna ze in all fours gaat. Hierbij geprobeerd mbv ontwikkeling van de achterste schouder eerst, geboren te laten worden, dit lukt niet, gevraagd of ze wil omdraaien in half zit/lig positie. Met benen omhoog bewogen geholpen (Mc Roberts) en sacraalwaarts bewegen wordt voorste schouder geboren en vlot hierna ook achterste, gevraagd aan [cliënt] of ze zelf kindje aanpakt. dit gebeurt en [kind] komt op borst te liggen. Huilt goed en heeft mooie kleur."

3. Het standpunt van klaagster

Het geschil heeft betrekking op de verloskundige zorg door praktijk B, te weten de assistentie van verloskundige C bij de bevalling van klaagster op x oktober 2017.

Klaagster verwijt de verloskundige dat zij onzorgvuldig, zelfs grensoverschrijdend, heeft gehandeld dat zich heeft geuit in:

1. gebrek aan communicatie en handelen zonder informed consent;
2. schending van de integriteit van klaagster;
3. het stellen van een onjuiste diagnose (schouderdystocie) en communicatie daarover.

Klaagster verlangt van de geschilleninstantie dat bij bindend advies wordt vastgesteld dat haar klacht gegrond is.

Klaagster verlangt voorts (zij het secundair) van de geschilleninstantie dat vastgesteld wordt dat zij recht heeft op een schadevergoeding die door praktijk B aan haar moet worden betaald. De schade heeft betrekking op de kosten van door klaagster te volgen therapie (rebirthing, hapnotherapie of psycho-energetische therapie).

4. Het standpunt van verweerster

Praktijk B, verweerster, heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden, met dien verstande dat zij begrijpt dat ze minder fysiek had moeten zijn. Voor zover nodig wordt daarop hieronder ingegaan.

2018-2

5. De beoordeling

5.1 Tussen klaagster en Praktijk B, verweerster, is in geschil of verloskundige C zorgvuldig heeft gehandeld ten tijde van de bevalling. Meer in het bijzonder staan de handelingen van de verloskundige die ertoe strekten een mogelijke schouderdystocie op te heffen ter discussie. De geschilleninstantie zal dan ook beoordelen of de verloskundige op dat punt bij de zorgverlening aan klaagster buiten de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening is getreden. De geschilleninstantie zal zich daarbij baseren op de relevante en vaststaande feiten en omstandigheden en rekening houden met de stand van de wetenschap ten tijde van het door klaagster klachtwaardig geachte handelen en met hetgeen toen in de beroepsgroep ter zake als norm was aanvaard. Deze norm wordt onder meer ingevuld door de gedragsregels en de richtlijnen van de beroepsgroep.

5.2 Tegen de achtergrond van het voorgaande en de eerste klacht van klaagster stelt de geschilleninstantie op basis van het verloskundig dossier en de stellingen van klaagster en verloskundige C ter zitting vast dat klaagster aanvankelijk een *unassisted childbirth* wilde in verband met haar eerdere ervaring (een bevalling in het ziekenhuis) en hetgeen ze daarover had gelezen. Klaagster wijzigde haar wens later in een *hands-off* bevalling: zo weinig mogelijk interventies. Klaagster stelde daartoe een geboorteplan op. Na enige bijstelling van het geboorteplan op het punt van het beluisteren van de cortonen is de verloskundigenpraktijk akkoord gegaan. Zoals zij ter zitting heeft aangegeven, bleef verloskundige C niettemin moeite houden met (de uitvoering van) het geboorteplan en had zij twijfels, doch zonder daarover in gesprek te gaan met klaagster. Zo is niet besproken welke voorzienbare problemen zich zouden kunnen aandienen en op welke wijze dan ingegrepen zou mogen worden. De geschilleninstantie constateert dat hierin de oorsprong ligt van de wijze waarop verloskundige C klaagster op x oktober 2017 bij de bevalling benaderd heeft: een onbesproken *hands-on* assistentie waarbij klaagster in een half zit houding werd gepositioneerd, voornamelijk ingegeven door de zorgen van de verloskundige het proces niet in de gaten te kunnen houden en het kind veilig ter wereld te kunnen brengen.

Hoewel de geschilleninstantie oog heeft voor die zorgen, moet zij tegelijkertijd vaststellen dat die benadering (duidelijk kenbaar) tegen de wens van klaagster indruiste en gelet op het voortraject voor klaagster ook niet te verwachten was.

Daar komt bij dat de benadering in verloskundig opzicht ook niet de meest aangewezen was, zelfs niet toen het hoofdje van het kind langer bleef staan dan de verloskundige wenselijk achtte en zij een schouderdystocie vermoedde. Uit de video-opname van de partus maakt de geschilleninstantie enerzijds op dat er nog tijd was om klaagster te vragen een andere houding aan te nemen, maar anderzijds ook dat de houding van klaagster op dat moment – *all fours* – geschikt was om het kindje, juist als een schouderdystocie vermoed werd, geboren te laten worden.

2018-2

Dit leidt de geschilleninstantie tot de conclusie dat het eerste klachtonderdeel gegrond is, waarmee tevens moet worden geconcludeerd dat er inbreuk is gemaakt op de integriteit van klaagster. Ook het tweede klachtonderdeel is dus gegrond.

5.3 In het verlengde van het voorgaande ligt het derde klachtonderdeel en het oordeel van de geschilleninstantie daarover. Wat dit klachtonderdeel betreft, overweegt de geschilleninstantie dat, zoals hiervoor reeds werd beschreven, het hoofdje van het kindje langer stond dan de verloskundige wenselijk achtte. Dat het hoofdje lang stond heeft ook de geschilleninstantie kunnen waarnemen. In zo een situatie kan het juist zijn rekening te houden met een situatie van een mogelijke schouderdystocie en kan het wenselijk zijn daarop te anticiperen. In zoverre acht de geschilleninstantie de gedachten van verloskundige C begrijpelijk en navolgbaar. De geschilleninstantie kan echter niet volgen dat die anticipatie hieruit heeft bestaan dat een barende zonder (duidelijke) communicatie daarover in een andere houding wordt gepositioneerd. Zoals ook reeds werd beschreven was de half zit/lig-houding niet conform de wens van klaagster en in dit geval ook niet nodig om het kind veilig ter wereld te zetten.

5.4 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de geschilleninstantie de klacht van klaagster gegrond acht. Praktijk B in de persoon van verloskundige C, heeft ten aanzien van klaagster verwijtbaar onjuist gehandeld.

5.5 Dit laatste brengt voorts met zich dat er een grondslag bestaat voor een schadevergoeding. Klaagster heeft in dat verband gesteld als gevolg van het onjuist handelen schade te zullen lijden, bestaande uit de kosten van een nog door haar te volgen therapie. Deze therapie dient ter verwerking van de voor klaagster negatieve ervaringen rondom de bevalling. Klaagster vordert de vergoeding van de kosten.

De geschilleninstantie acht de vordering toewijsbaar; het is in voldoende mate duidelijk geworden dat de ervaringen voor klaagster van dien aard zijn dat therapie nodig is en dat de door klaagster voorgestelde (soort) therapie bij haar past. Dit is door praktijk B ook niet bestreden. De geschilleninstantie begroot de toekomstige kosten op € 1.052,- zijnde een gemiddelde van de kosten die klaagster heeft genoemd voor 9 tot 13 sessies en die door praktijk B verder niet ter discussie zijn gesteld.

5.6 De geschilleninstantie ziet in hetgeen is beslist tot slot aanleiding voor een terugbetaling van het griffiegeld.

2018-2

6. De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelt bij bindend advies vast dat:

- de klacht inhoudende dat praktijk B in de persoon van verloskundige C onzorgvuldig heeft gehandeld ten tijde van de bevalling op x oktober 2017, gegrond is;
- klaagster in verband met te volgen therapie schade zal lijden ten belope van € 1.052,-;
- praktijk B uiterlijk op 1 juni 2018 aan klaagster een bedrag van € 1.052,- moet betalen op een door klaagster aan de praktijk B op te geven rekeningnummer;
- praktijk B uiterlijk op 1 juni 2018 aan klaagster het griffiegeld van € 50,- moet betalen op een door klaagster aan de praktijk B op te geven rekeningnummer.

Aldus beslist door:

mr. dr. R.P. Wijne, voorzitter,

H.C. Baerveldt, S.J.M. de Haan en S.L.J. Valk, leden-verloskundigen,

B.M.H. Raadsen Tielenius Kruijthoff en M.D. Koolstra, leden-cliëntenorganisatie,

mr. C.G. Versteeg, lid-jurist,

bijgestaan door mr. K. Wesseling, secretaris.

secretaris

voorzitter

20 april 2018